

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

احتمال

در باب استقامت

مجموعه آثار

علامه شیخ محمد زکریا

تحقیق و تدوین

سید نصرالله موسوی منشی

www.ketab.ir

سرشناسه	: جعفری، محمدرضا، ۱۳۱۰-۱۳۸۹ ش.
عنوان و نام پدیدآور	: اجتهاد در مباحث اعتقادی / تقریر مباحث علامه محمدرضا جعفری؛ تحقیق و تدوین سید نصرالله موسوی منس.
مشخصات نشر	: قم: رسالت، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	: ۹۶ ص.
شابک	: ISBN : 978 - 622 - 93623 - 4 - 1
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص ۸۴-۹۱.
موضوع	: اجتهاد و تقلید (Ijtihad and taglid*)
موضوع	: اجتهاد و تقلید -- جنبه‌های قرآنی Ijtihad and taglid -- Qur'anic traching*
موضوع	: اجتهاد و تقلید -- احادیث (Ijtihad and taglid -- Hadiths*)
موضوع	: شیعه -- عقاید (Shi'ah -- Doctrines)
رده بندی کنگره	: BP ۱۶۷
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۳۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۲۹۵۱۹۱

انتشارات رسالت

اجتهاد در مباحث اعتقادی

تقریر مباحث: علامه شیخ محمدرضا جعفری رحمته

تحقیق و تدوین: سید نصرالله موسوی منس

چاپ اول / ۱۴۰۲

شمارگان ۱۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۹۳۶۲۳ - ۴ - ۱

سفن بنیاد

دنیای امروز، دنیای رقابت فشرده در عرصه‌ی عرضه‌ی اطلاعات و تبادل یافته‌هاست. فراوانی انتشار مطالب به گونه‌ای است که این دوره را به حق دوره‌ی انفجار اطلاعات نام نهاده‌اند، تا آن جا که مجال تفکر و نقّادی را از انسان می‌گیرد.

در همین فضای پُر تنش و پُر شتاب، بی‌مایگی و آلودگی برخی از مطالب منتشر شده، در کنار تحریف عمدی و دست‌اندازی به حقایق، عوامل دیگری است که مانع از شکل‌گیری تفکر و نقّادی می‌شود. در چنین فضایی، پژوهش و بیان و ترویج اندیشه‌ها به زبان علمی و استدلالی، مهم‌ترین ضرورت هر مکتب برای حضور در این آوردگاه شتابنده و بی‌امان است.

حقایق بالنده در مکتب شیعه، شجره‌ی طیّبه‌ای است که ریشه در فطرت الهی انسان دارد و شاخه‌هایش در ذهن و اندیشه‌ی آدمیان است. این بنای پایدار، بر آن زیر بنای استوار ساخته شده و شکوهمندانه چون کوه، در برابر دیگر مکاتب فکری می‌بالد و سر می‌فرازد.

در عین حال وظیفه‌ی دانشمندان و عالمان شیعه است که با تمام توان برای نجات ناآگاهان بکوشند و آنان را به راه حق هدایت نمایند؛ زیرا با کوتاهی در این مهم، شریک انحراف گمراهان خواهند بود. در گفتار نورانی خاندان رسالت، اوصاف و ویژگی‌های متعددی برای عالمان و دانشمندان دینی بیان گردیده است. امام حسن عسکری علیه السلام در حدیثی به نقل از امام صادق علیه السلام عالمان شیعه را مرزبانان و سنگرداران حریم دین در مقابله با ابلیس و یاران او معرفی کرده و می‌فرماید:

اعلمای شیعه مرزبانانی هستند که بر مرزهای ایمان مردم در برابر ابلیس و پیروانش به مرزبانی می‌پردازند. آنان را از هجوم به ضعفای شیعه باز می‌دارند و شیعه را از تسلط ابلیس و یاران ناپاکش مصون و محفوظ نگه می‌دارند. آگاه باشید، آن کس از شیعیان که چنین وظیفه‌ای را بر عهده می‌گیرد؛ هزار هزار مرتبه برتر از مجاهدی است که با (دشمنان آن روزگار) روم و ترک و خزر جهاد می‌کند؛ زیرا وی از دین دوستان ما دفاع می‌کند و دیگری از بدن‌هایشان»^۱.

۱. مجلسی، بحار الأنوار، ج ۲، ص ۵.

همچنین آن امام همام علیه السلام در حدیث دیگری، عالم را

سرپرست یتیمان آل محمد علیهم السلام خوانده و می فرماید:

«امام حسین علیه السلام فرمود: هر کس یتیمی از

ما را که به ما دسترسی ندارد، سرپرستی

کند و از علوم ما که نصیب او شده در

اختیار وی (آن یتیم) قرار دهد و او را

راهنمایی و هدایت نماید، خداوند

عزّوجلّ می فرماید: ای بنده‌ی بخشنده و

غمخوار، من به کرم و بخشندگی از تو

سزاوارترم. ای فرشتگان من، به تعداد

هر حرفی که به او آموخته است، هزار

هزار قصر در بهشت برایش مهیا کنید و

از دیگر نعمت‌ها که در خور این

قصرهاست بر آنها بیفزایید»^۱.

امام کاظم علیه السلام نیز در حدیث شریفی، دانشمندان

دینی را همانند قلعه‌های محکم برای مؤمنان دانسته و

فرموده است:

«هرگاه مؤمن دانا بمیرد، فرشتگان و

مکان‌هایی از زمین که در آنها خدا را

عبادت می‌کرده و نیز درهایی از آسمان

که اعمال شایسته‌اش از آن فرا می‌رفته

است، بر او می‌گیرند و در اسلام
 رخنه‌ای پدیدار شود که هیچ چیز آن را
 جبران نمی‌کند... زیرا که مؤمنان فقیه
 همچون دژهای مستحکم مسلمانان
 هستند و همانند بارویی که اطراف شهر
 را احاطه کرده است»^۱.

این اوصاف عالمان مجاهد و وارسته‌ای است که
 همواره در نشر و تعلیم و مرزبانی از معارف مکتب
 اهل بیت علیهم‌السلام کوشیده‌اند، چنانکه امام یازدهم علیه‌السلام به
 نقل از امام رضا علیه‌السلام می‌فرماید:

«بهترین و با ارزش‌ترین عمل نیکویی که
 دانشمندی از دوستان ما برای خود پیش
 می‌فرستد تا در زمان فقر و احتیاج و
 گرفتاری خویش از آن بهره‌مند گردد، آن
 است که در دنیا به فریاد یکی از دوستان
 نادان ما برسد و او را از خطر دشمن
 خدا و پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم رهایی بخشد. وی از
 قبر خود به پای خیزد در حالی که
 فرشتگان در صف‌های منظم از کنار قبر
 تا جایگاه همیشگی و دائمی او در بهشت
 به پا ایستاده‌اند و او را بر بال‌های خود

۱. همان، ج ۷۹، ص ۱۷۷.

همل می‌کنند تا به بهشت وارد شود، این فرشتگان به وی می‌گویند: خوشا به حال تو، خوشا به حال تو، ای کسی که سگان را از نیکان دور می‌ساختی و ای کسی که برای پیشوایان و امامان نیکو، غیرت می‌ورزیدی»^۱.

و نیز به نقل از امام هادی علیه السلام می‌فرماید:

«اگر پس از غیبت قائم ما نبودند عالمانی که مردم را به سوی آن حضرت فرا خوانده و هدایت نمایند و با حجّت‌ها و دلیل‌های الهی از دین او دفاع کنند و بندگان ضعیف خدا را از دام ابلیس و پیروانش و نیز از دام دشمنان ما نجات دهند، قطعاً کسی باقی نمی‌ماند، مگر آنکه از دین خدا مرتد می‌شود، ولی آن دانایان، دل‌های ناتوانان شیعه را تقویت نموده و از انحراف حفظ می‌کنند، همان‌گونه که ناخدای کشتی سکان آن را نگه می‌دارد. آنها برترین خلق نزد خداوند عزّوجلّ هستند»^۲.

۱. همان، ج ۲، ص ۱۱.

۲. همان، ص ۶.